

Αξιολόγηση της γνωστοποίησης από την Κύπρο σύμφωνα με το άρθρο 458 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 σχετικά με την εφαρμογή αυστηρότερων απαιτήσεων ρευστότητας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας

Εισαγωγή

Στις 21 Νοεμβρίου 2017 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), σύμφωνα με το άρθρο 458 παράγραφος 2 στοιχείο δ) περίπτωση ν) του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation - CRR)¹, έλαβε επίσημη γνωστοποίηση από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) σχετικά με απόφαση που έλαβε το Διοικητικό Συμβούλιό της στις 13 Νοεμβρίου να θεσπίσει εθνικό μέτρο με σκοπό την εφαρμογή απαιτήσεων ρευστότητας στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας οι οποίες είναι αυστηρότερες από τις αναφερόμενες στο μέρος 6 του CRR. Δυνάμει του άρθρου 458 του CRR, το ΕΣΣΚ υποχρεούται να γνωμοδοτήσει στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην Κύπρο εντός ενός μηνός από την παραλαβή της γνωστοποίησης. Η γνωμοδότηση πρέπει να συνοδεύεται από αξιολόγηση του εθνικού μέτρου ως προς τα σημεία που αναφέρονται στο άρθρο 458 παράγραφος 2 του CRR.

Η αξιολόγηση του ΕΣΣΚ επικεντρώνεται στα καθαρά οφέλη του εθνικού μέτρου για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, κατ' εφαρμογή του διαδικαστικού πλαισίου γνωμοδότησης δυνάμει του άρθρου 458 του CRR όπως διευκρινίζεται στην απόφαση ΕΣΣΚ/2015/4². Πιο συγκεκριμένα, το ΕΣΣΚ αξιολόγησε το σκεπτικό και τα οφέλη του μέτρου με βάση τα ακόλουθα κριτήρια.

- **Αιτιολόγηση:** έχει αυξηθεί ο κίνδυνος και αποτελεί απειλή για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε εθνικό επίπεδο; Μπορούν τα εναλλακτικά μέσα που προβλέπονται στην οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD IV)³/στον CRR να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο επαρκώς, λαμβανομένης υπόψη της σχετικής τους αποτελεσματικότητας;
- **Αποτελεσματικότητα:** είναι το μέτρο πιθανόν να επιτύχει τον επιδιωκόμενο στόχο του;
- **Αποδοτικότητα:** θα επιτύχει το μέτρο τον στόχο του κατά τρόπο αποδοτικό ως προς το κόστος, δηλ. έχει χρησιμοποιηθεί το κατάλληλο μέσο με την κατάλληλη βαθμονόμηση;
- **Αναλογικότητα και επίδραση στην Ενιαία Αγορά:** υπάρχει κατάλληλη ισορροπία ανάμεσα στο κόστος που προκύπτει από το μέτρο και στο πρόβλημα που το μέτρο επιδιώκει να αντιμετωπίσει, λαμβανομένων επίσης υπόψη τυχόν διασυνοριακών

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

² Απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2015, σχετικά με πλαίσιο συντονισμού για την κοινοποίηση εθνικών μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής από τις οικείες αρχές, την έκδοση γνωμών και συστάσεων από το ΕΣΣΚ και την κατάργηση της απόφασης ΕΣΣΚ/2014/2.

³ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26^{ης} Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ.

δευτερογενών επιδράσεων; Όπου είναι αναγκαίο, το ΕΣΣΚ μπορεί να προτείνει τροποποιήσεις του μέτρου προκειμένου να μετριαστούν πιθανές αρνητικές δευτερογενείς επιδράσεις.

Για την αξιολόγηση του μέτρου το ΕΣΣΚ στηρίχθηκε εκτενώς σε πληροφορίες που έθεσε στη διάθεσή του η ΚΤΚ και σε συζητήσεις με μέλη του προσωπικού της ΚΤΚ, καθώς και σε στοιχεία που χορήγησε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ).

Ενότητα 1: Περιγραφή του μέτρου

Το σχεδιαζόμενο μέτρο αφορά την τήρηση αποθέματος ασφαλείας ρευστότητας για σκοπούς μακροπροληπτικής εποπτείας με τη μορφή προσαύξησης της απαίτησης για την κάλυψη κινδύνου ρευστότητας (liquidity coverage requirement - LCR) για ένα έτος προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση στην πλήρως εφαρμοζόμενη LCR από 1^{ης} Ιανουαρίου 2018. Η Κύπρος εφαρμόζει επί του παρόντος εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας οι οποίες είναι αυστηρότερες από την LCR όπως διευκρινίζεται στην ενωσιακή νομοθεσία. Αυτές οι αυστηρότερες απαιτήσεις είναι απόρροια της υψηλής εξάρτησης του κυπριακού τραπεζικού τομέα από τις καταθέσεις πελατών.⁴ Για τον λόγο αυτόν, η Κύπρος προσέφυγε στη δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 412 παράγραφος 5 του CRR προκειμένου να συνεχίσει να εφαρμόζει εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας οι οποίες είναι αυστηρότερες από την LCR στη διάρκεια της περιόδου σταδιακής εφαρμογής της LCR (2015-2017). Ωστόσο, από την 1^η Ιανουαρίου 2018, ο CRR επιβάλλει την άρση όλων των εθνικών απαιτήσεων ρευστότητας και την πλήρη εφαρμογή της LCR. Έτσι, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση (αποτροπή ακραίων επιδράσεων («cliff effects»)) από τις αυστηρότερες εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας στην πλήρως εφαρμοζόμενη LCR, η Κύπρος σχεδιάζει να επιβάλει προσαύξηση της πλήρως εφαρμοζόμενης LCR για ένα έτος (δηλ. για το ημερολογιακό έτος 2018), με βάση το άρθρο 458 του CRR.

Η προσαύξηση της LCR προγραμματίζεται να τεθεί σε εφαρμογή το 2018 σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, που τίθεται σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2018, θα επιβληθεί προσαύξηση της πλήρως εφαρμοζόμενης LCR ύψους περίπου 4 δισεκ. ευρώ. Στο δεύτερο στάδιο η προσαύξηση της LCR θα αναπροσαρμοστεί ούτως ώστε, από την 1^η Ιουλίου 2018, να μειωθεί σε 2 δισεκ. ευρώ. Τέλος, από την 1^η Ιανουαρίου 2019 και στη συνέχεια, δεν θα υφίσταται πλέον προσαύξηση.

Οι αυστηρότερες εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας που εφαρμόζονται επί του παρόντος στην Κύπρο καλύπτουν διάφορες πτυχές. Περιλαμβάνουν όρια στους δείκτες ρευστότητας που καλύπτουν θέσεις αφενός σε ευρώ και αφετέρου σε ξένο νόμισμα (όλα τα νομίσματα εκτός του ευρώ συγκεντρωτικά). Επιπλέον, υπάρχουν δύο τύποι δεικτών: δείκτες αναντιστοιχίας ρευστότητας και δείκτες ρευστών στοιχείων ενεργητικού. Οι διάφοροι δείκτες ρευστότητας και η σχεδιαζόμενη προσαύξηση της LCR αναλύονται με περισσότερες λεπτομέρειες στο Παράρτημα 1. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση στην LCR, η ΚΤΚ άρχισε να χαλαρώνει τις απαιτήσεις ρευστότητας στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας στις 15 Σεπτεμβρίου 2017 και περαιτέρω αποδέσμευση ρευστότητας προγραμματίζεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017. Με την προσαύξηση της LCR το 2018, η ΚΤΚ επιθυμεί να συνεχίσει τη διαδικασία σταδιακής χαλάρωσης για ένα ακόμη έτος.

Οι εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας διαφέρουν επίσης από την LCR ως προς το πεδίο των θιγόμενων ιδρυμάτων. Οι εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας εφαρμόζονται σε όλα τα

⁴ Οι καταθέσεις πελατών αντιπροσωπεύουν σήμερα 93,2% του συνολικού παθητικού των τραπεζών. Πρόκειται για το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ (53,7%). (Στοιχεία από το [Risk Dashboard](#) της EAT στο τέλος Ιουνίου 2017. Τα στοιχεία της EAT βασίζονται σε δείγμα πιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία στην περίπτωση της Κύπρου καλύπτουν τέσσερα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα που αντιπροσωπεύουν 80% του συνολικού ενεργητικού του τραπεζικού τομέα).

πιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων θυγατρικών και υποκαταστημάτων ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ ή εκτός ΕΕ). Αντιθέτως, η LCR δεν θα εφαρμόζεται σε υποκαταστήματα (ΕΕ και εκτός ΕΕ). Ωστόσο, οι εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται σε υποκαταστήματα εκτός ΕΕ. Επιπλέον, η LCR δεν κάνει πλέον διάκριση μεταξύ ευρώ και ξένων νομισμάτων, όπως συμβαίνει επί του παρόντος στην περίπτωση των εθνικών απαιτήσεων ρευστότητας.

Το σχεδιαζόμενο μέτρο θα θεσπιστεί με απόφαση της ΚΤΚ. Δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1 του νόμου περί μακροπροληπτικής επίβλεψης ιδρυμάτων 6(I) του 2015, η ΚΤΚ είναι η εντεταλμένη αρχή στην Κύπρο που είναι αρμόδια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 458 του CRR. Συνεπώς, η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ αρκεί για την εφαρμογή του μέτρου χωρίς να απαιτείται περαιτέρω έγκριση. Η ΚΤΚ σκοπεύει να δημοσιεύσει το μέτρο στον δικτυακό της τόπο και να εκδώσει εγκυκλίους που περιγράφουν το μέτρο με περισσότερες λεπτομέρειες. Κατά τη φάση προετοιμασίας πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς (τα θιγόμενα ιδρύματα, το υπουργείο Οικονομικών) οι οποίοι δεν προέβλεψαν αντιρρήσεις όσον αφορά το προτεινόμενο μέτρο.

Ενότητα 2: Πώς αντιμετωπίζει το μέτρο τον εντοπισθέντα κίνδυνο

Το μέτρο δεν επιδιώκει να αντιμετωπίσει άμεσα κάποιον ενδογενή συστημικό κίνδυνο στο κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα αλλά να αμβλύνει τις ανησυχίες για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που συνδέονται με τη μετάβαση σε ένα νέο καθεστώς ρευστότητας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας. Η πλήρως εφαρμοζόμενη LCR αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα την αποδέσμευση πολύ μεγάλης ποσότητας ρευστότητας που διακρατούν επί του παρόντος τα κυπριακά πιστωτικά ιδρύματα. Η LCR θα οδηγήσει κατά κανόνα σε χαμηλότερες απαιτήσεις ρευστότητας σε σύγκριση με τις εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας που ισχύουν επί του παρόντος στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας (βλ. Παράρτημα 1). Αυτές οι χαμηλότερες απαιτήσεις απορρέουν κυρίως από την αυστηρότερη μεταχείριση των καταθέσεων πελατών (τόσο σε ευρώ όσο και σε ξένα νομίσματα) βάσει των εθνικών απαιτήσεων ρευστότητας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας σε σύγκριση με την LCR⁵.

Με βάση τα δεδομένα ρευστότητας που υπέβαλαν τα πιστωτικά ιδρύματα στις 30 Ιουνίου 2017, η ΚΤΚ εκτιμά ότι η ρευστότητα που θα μπορούσε να αποδεσμευτεί ως αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των εθνικών απαιτήσεων ρευστότητας και της πλήρως εφαρμοζόμενης LCR θα είναι περίπου 9,2 δισεκ. ευρώ. Μέχρι το τέλος του 2017, η ΚΤΚ θα έχει εν μέρει χαλαρώσει τις εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας ούτως ώστε από αυτό το ποσό των 9,2 δισεκ. ευρώ να αποδεσμευτούν 5,2 δισεκ. ευρώ (2,9 δισεκ. ευρώ είχαν ήδη αποδεσμευτεί στις 15 Σεπτεμβρίου 2017 και 2,3 δισεκ. ευρώ προγραμματίζεται να αποδεσμευτούν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017). Ως εκ τούτου, το προτεινόμενο μέτρο θα επιβάλει μια προσαύξηση της LCR ύψους περίπου 4 δισεκ. ευρώ, αρχής γενομένης από την 1^η Ιανουαρίου 2018 (πρώτο στάδιο), η οποία θα μειωθεί σε 2 δισεκ. ευρώ την 1^η Ιουλίου 2018 (δεύτερο στάδιο). Η προσαύξηση της LCR κατανέμεται μεταξύ 12 πιστωτικών ιδρυμάτων. Σε απόλυτους όρους, η υψηλότερη προσαύξηση της LCR είναι 1.542 εκατ. ευρώ (για το μεγαλύτερο ίδρυμα από τα 12), η χαμηλότερη είναι 6 εκατ. ευρώ και ο μέσος όρος είναι 329 εκατ. ευρώ.

⁵ Οι σημαντικότερες διαφορές σχετίζονται με το γεγονός ότι οι εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας (i) έχουν απόθεμα ρευστότητας που εφαρμόζεται ανεξάρτητα από τη διάρκεια των καταθέσεων και (ii) συμπεριλαμβάνουν όρια αναντιστοιχίας ληκτότητας για την περίοδο 0-7 ημερών. Επιπλέον, στο πλαίσιο της LCR οι αναμενόμενες ταμειακές εκροές είναι πιο περιορισμένες καθώς (i) εξαιρούνται οι καταθέσεις διάρκειας άνω των 30 ημερών και (ii) τα ποσοστά που εφαρμόζονται στις καταθέσεις (προκειμένου να επιτευχθούν οι αναμενόμενες εκροές) είναι λιγότερο περιοριστικά.

Η ΚΤΚ είναι της άποψης ότι μια πιο σταδιακή αποδέσμευση της ρευστότητας είναι αιτιολογημένη προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η ΚΤΚ ανησυχεί μήπως μια υπερβολικά απότομη αποδέσμευση των αποθεμάτων ασφαλείας ρευστότητας αυξήσει τον κίνδυνο διόγκωσης των ισολογισμών είτε μέσω της χορήγησης περισσότερων πιστώσεων είτε μέσω επενδύσεων σε χρηματοδοτικά μέσα υψηλότερου κινδύνου («cliff effects»). Επομένως, η σταδιακή κατάργηση των εθνικών απαιτήσεων ρευστότητας στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας έχει ως σκοπό να διαφυλάξει τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος συνολικά, μεταξύ άλλων ενισχύοντας το χρηματοπιστωτικό σύστημα και περιορίζοντας τη συσσώρευση συστημικών κινδύνων. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ έλαβε την αρχική απόφαση πολιτικής του στις 31 Ιουλίου 2017 για ομαλή αποδέσμευση της πλεονάζουσας ρευστότητας σε τέσσερα λίγο ως πολύ ίσα στάδια μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2018, με την επιφύλαξη της έγκρισης του μέτρου δυνάμει του άρθρου 458 του CRR.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει πώς η εκτιμώμενη ρευστότητα ύψους 9,2 δισεκ. ευρώ θα αποδεσμευτεί με την πάροδο του χρόνου. Περίπου 44% της ρευστότητας θα αποδεσμευτεί το 2018, δηλ. την περίοδο κατά την οποία θα ισχύσει το σχεδιαζόμενο μέτρο.

Ημερομηνία αποδέσμευσης	Εκτιμώμενη αποδέσμευση ρευστότητας	Ως ποσοστό της συνολικής αποδέσμευσης ρευστότητας	Ως ποσοστό του ΑΕΠ	Ως ποσοστό των συνολικών τραπεζικών ανοιγμάτων	Ως ποσοστό των συνολικών καταθέσεων πελατών
15/09/17	2,9 δισεκ. ευρώ	32%	16%	7%	5%
31/12/17	2,3 δισεκ. ευρώ	25%	13%	6%	4%
30/06/18	2,0 δισεκ. ευρώ	22%	11%	5%	3%
31/12/18	2,0 δισεκ. ευρώ	22%	11%	5%	3%
Σύνολο	9,2 δισεκ. ευρώ	100%	51%	23%	15%

Πηγή: ΚΤΚ, εκτιμήσεις με βάση στοιχεία Ιουνίου 2017

Ενότητα 3: Πώς σχετίζεται το μέτρο με πιθανές εναλλακτικές

Όπως απαιτείται από το άρθρο 458 του CRR, στην ενότητα αυτή αξιολογείται κατά πόσον άλλα μακροπροληπτικά μέσα διαθέσιμα στο πλαίσιο της CRD IV/του CRR θα μπορούσαν επαρκώς να αντιμετωπίσουν την αύξηση του συστημικού κινδύνου, λαμβανομένης υπόψη της σχετικής τους αποτελεσματικότητας. Τα μέσα αυτά πρέπει να εξεταστούν πριν από την προσφυγή στο άρθρο 458 του CRR για θέσπιση αυστηρότερων εθνικών μέτρων. Η ΚΤΚ προβάλλει διάφορα επιχειρήματα σύμφωνα με τα οποία τα εναλλακτικά μέσα δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση του εντοπισθέντος κινδύνου. Το ΕΣΣΚ στηρίζει αυτά τα επιχειρήματα.

α) Αύξηση των συντελεστών στάθμισης κινδύνου για τράπεζες που εφαρμόζουν την τυποποιημένη προσέγγιση (άρθρο 124 του CRR)

Το άρθρο αυτό εξετάζει τον πιστωτικό κίνδυνο και όχι τον κίνδυνο ρευστότητας και ως εκ τούτου δεν κρίνεται συναφές στο πλαίσιο της γνωστοποίησης.

β) Αύξηση του περιθωρίου ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (loss-given-default) για τις τράπεζες που εφαρμόζουν την προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων (άρθρο 164 του CRR)

Το άρθρο αυτό εξετάζει τον πιστωτικό κίνδυνο και όχι τον κίνδυνο ρευστότητας και ως εκ τούτου δεν κρίνεται συναφές στο πλαίσιο της γνωστοποίησης. Επιπλέον στην Κύπρο κανένα πιστωτικό ίδρυμα δεν χρησιμοποιεί προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων.

γ) Χρήση του αποθέματος ασφαλείας συστημικού κινδύνου (άρθρο 133 της CRD IV)

Τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίσουν απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου για την αντιμετώπιση μακροπρόθεσμων μη κυκλικών συστημικών ή μακροπροληπτικών κινδύνων που δεν καλύπτει ο CRR. Το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα ή σε επιμέρους ομάδα ιδρυμάτων.

Το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου δεν αντιμετωπίζει άμεσα τους κινδύνους που απορρέουν από ευπαθείς θέσεις ρευστότητας και στρατηγικές διαχείρισης κινδύνων και ως εκ τούτου δεν αποτελεί τη βέλτιστη επιλογή. Έμμεσα, τα υψηλότερα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας μπορεί να συνεισφέρουν σε μείωση του κινδύνου ρευστότητας εφόσον, καταρχήν, τα πιο φερέγγυα ιδρύματα έχουν καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και με περισσότερο ευνοϊκούς όρους από ό,τι τα λιγότερο φερέγγυα ιδρύματα. Όμως, αν και οι ισχυρές κεφαλαιακές θέσεις μειώνουν την πιθανότητα πιέσεων στη ρευστότητα, φαίνεται ότι οι φερέγγυες τράπεζες μπορούν και πάλι να βρεθούν αντιμέτωπες με προβλήματα ρευστότητας⁶. Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις ρευστότητας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας πρέπει να συμπληρώνουν τις αντίστοιχες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Τα υψηλότερα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας παρέχουν επίσης πρόσθετο δίκτυο ασφαλείας για την απορρόφηση τυχόν ζημιών που μπορεί να προκύψουν από πιο ριψοκίνδυνες στρατηγικές. Μια πιο αποτελεσματική προσέγγιση είναι να αντιμετωπιστούν εξαρχής τα κίνητρα για υιοθέτηση τέτοιων στρατηγικών αντί της απορρόφησης τυχόν ζημιών από τη στιγμή που υλοποιούνται οι κίνδυνοι.

δ) Χρήση του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (άρθρο 136 της CRD IV)

Αυτό το άρθρο αντιμετωπίζει τον πιστωτικό κίνδυνο και όχι τον κίνδυνο ρευστότητας και ως εκ τούτου δεν κρίνεται συναφές στο πλαίσιο της γνωστοποίησης. Επιπλέον, το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας είναι ένα κυκλικό μέτρο, ενώ η φύση του κινδύνου στην προκειμένη περίπτωση είναι δυνητικά διαρθρωτική λόγω της μετάβασης σε ένα νέο καθεστώς ρευστότητας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας.

ε) Χρήση του Πυλώνα 2 (άρθρα 101, 103, 104 και 105 της CRD IV)

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου (Πυλώνας 2 της CRD IV/του CRR), η αρμόδια αρχή μπορεί να εφαρμόσει ευρύ φάσμα εποπτικών μέτρων για την αντιμετώπιση (στοιχείων) κινδύνων που δεν καλύπτονται επαρκώς από τον Πυλώνα 1 και για την παροχή κινήτρων στα πιστωτικά ιδρύματα ώστε να ενισχύσουν τη διαχείριση κινδύνων τους (βλ. άρθρα 104 και 105 της CRD IV). Επιπλέον, η CRD IV επιτρέπει τη χρήση του Πυλώνα 2 για σκοπούς μακροπροληπτικής εποπτείας (βλ. άρθρο 103 της CRD IV).

Η ΚΤΚ έχει προβάλει αρκετά επιχειρήματα ενάντια στη χρήση μέτρου του Πυλώνα 2. Το ΕΣΣΚ συμφωνεί με αυτά τα επιχειρήματα.

- **Η γενική, προσωρινή και μεταβατική φύση του μέτρου.** Το σχεδιαζόμενο μέτρο είναι προσωρινής και μεταβατικής φύσης και εφαρμόζεται, καταρχήν, σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα. Σκοπός του είναι να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση από τις εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας στην πλήρως εφαρμοζόμενη LCR. Επομένως, το μέτρο δεν βασίζεται σε μεμονωμένη αξιολόγηση

⁶ Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας, Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision, Σεπτέμβριος 2008, σελ. 6.

κινδύνου πιστωτικού ιδρύματος, όπως ισχύει για τη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP) (άρθρο 97 της CRD), ούτε επιδιώκει την εφαρμογή εποπτικών μέτρων σε ιδρύματα με παρόμοια προφίλ κινδύνου (όπως προβλέπεται στο άρθρο 103 της CRD).

- **Διαφάνεια και δημοσιοποίηση.** Τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Πυλώνα 2 δεν απαιτείται να δημοσιοποιηθούν και η δημοσίευσή τους υπόκειται σε απόφαση του ιδρύματος. Κατά την ΚΤΚ, οι προηγούμενες αποφάσεις SREP του Εποπτικού Συμβουλίου της ΕΚΤ οι οποίες αναφέρονται σε συγκεκριμένα πιστωτικά ιδρύματα και σύμφωνα με τις οποίες μπορεί να έχουν επιβληθεί απαιτήσεις του Πυλώνα 2 δεν δημοσιοποιήθηκαν. Επίσης, οι αποφάσεις SREP που λαμβάνονται απευθείας από την ΚΤΚ συνήθως δεν δημοσιοποιούνται. Η ΚΤΚ είναι της άποψης ότι στην προκειμένη περίπτωση η διαφάνεια και η δημοσιοποίηση είναι σημαντικές καθώς καθιστούν δυνατό να επισημανθεί στα πιστωτικά ιδρύματα η ανάγκη για χρηστή διαχείριση της ρευστότητας και συνετές δανειοδοτικές και επενδυτικές αποφάσεις. Επιπλέον, δυνάμει των νόμων που διέπουν τη σύστασή της, η ΚΤΚ υποχρεούται να δημοσιοποιεί εγκαίρως κάθε απόφαση μακροπροληπτικής πολιτικής και το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται, εκτός εάν η ενέργεια αυτή εγκυμονεί κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.
- **Το άρθρο 101 της CRD IV δεν είναι συναφές.** Βάσει του εν λόγω άρθρου, η αρμόδια αρχή υποχρεούται να επανεξετάζει τακτικά, και τουλάχιστον ανά τριετία, τη συμμόρφωση των πιστωτικών ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις όσον αφορά τις εσωτερικές προσεγγίσεις για τον υπολογισμό των ιδίων κεφαλαίων. Όταν διαπιστώνονται ουσιώδεις ανεπάρκειες στην αποτύπωση του κινδύνου από την εσωτερική προσέγγιση του ιδρύματος, οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι οι ανεπάρκειες αυτές επανορθώνονται ή λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τον μετριασμό των συνεπειών τους. Το άρθρο αυτό δεν είναι συναφές στην περίπτωση της γνωστοποίησης καθώς κανένα πιστωτικό ίδρυμα στην Κύπρο δεν χρησιμοποιεί την προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων και οι ανησυχίες αφορούν τον κίνδυνο ρευστότητας, όχι τον πιστωτικό κίνδυνο.
- **Η χρήση του άρθρου 105 της CRD IV δεν είναι επαρκής.** Το εν λόγω άρθρο επιτρέπει στην αρμόδια αρχή να επιβάλει συγκεκριμένη απαίτηση για σκοπούς προληπτικής εποπτείας σχετιζόμενη με τη διαφορά μεταξύ της πραγματικής θέσης ρευστότητας ενός πιστωτικού ιδρύματος και τυχόν απαιτήσεων ρευστότητας και σταθερής χρηματοδότησης σε εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο. Μπορεί να λάβει τη μορφή προσαύξησης της απαίτησης ρευστότητας ανάλογης προς τον κίνδυνο ρευστότητας στον οποίο εκτίθεται το ίδρυμα. Στην πράξη η χρήση αυτού του μέσου φαίνεται πολύ περιορισμένη (το ΕΣΣΚ δεν γνωρίζει περιπτώσεις) και οι τρέχουσες αποφάσεις SREP που έχουν λάβει η ΕΚΤ και η ΚΤΚ δεν περιλαμβάνουν πρόσθετες γενικές απαιτήσεις ρευστότητας.

Ενότητα 4: Ανάλυση καθαρών οφελών του μέτρου

Μια άμεση αποδέσμευση της ρευστότητας θα μπορούσε να εκθέσει τον κυπριακό τραπεζικό τομέα σε σημαντικούς κινδύνους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Το ΕΣΣΚ είναι της άποψης ότι ο κίνδυνος ρευστότητας και ο πιστωτικός κίνδυνος στους οποίους εκτίθενται τα πιστωτικά ιδρύματα θα μπορούσαν να ενισχυθούν έπειτα από αυξημένη ανάληψη κινδύνου στις δανειοδοτικές και επενδυτικές αποφάσεις τους. Με βάση στοιχεία του Ιουνίου 2017, η ΚΤΚ εκτιμά ότι η συνολική ρευστότητα που θα μπορούσε να επενδυθεί σε νέα περιουσιακά στοιχεία με την ίδια σταθμισμένη ως προς τον κίνδυνο σύνθεση κάθε πιστωτικού ιδρύματος, χωρίς παράβαση των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων που εφαρμόζονται σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα, θα ήταν περίπου 4,5 δισεκ. ευρώ σε σύγκριση με το συνολικό ενεργητικό ύψους 67 δισεκ. ευρώ του κυπριακού τραπεζικού τομέα. Αυτή η πιθανή

μεταβολή θα πρέπει επίσης να εξεταστεί υπό το πρίσμα των ήδη πολύ δύσκολων συνθηκών για τον τομέα, όπως αντανακλώνεται στη χαμηλή φερεγγυότητα και κερδοφορία και τον υψηλό δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων.⁷ Θα πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι έπειτα από τη μερική αποδέσμευση ρευστότητας στις 15 Σεπτεμβρίου 2017, η ΚΤΚ δεν έχει παρατηρήσει μέχρι στιγμής ουσιώδη μεταβολή στον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο στους οποίους εκτίθενται τα πιστωτικά ιδρύματα, γεγονός που υποδηλώνει συνετή διαχείριση κινδύνων εκ μέρους των ενδιαφερόμενων ιδρυμάτων.

Φαίνεται απίθανο το μέτρο να ασκήσει ουσιώδη επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου. Η αποδέσμευση της ρευστότητας στην ουσία αυξάνει τις δυνατότητες χορηγήσεων και επενδύσεων των κυπριακών πιστωτικών ιδρυμάτων. Όμως, καθώς η αποδέσμευση προγραμματίζεται να διενεργηθεί σταδιακά, τυχόν επιδράσεις στις χορηγήσεις και τις επενδύσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και, κατ' επέκταση, στην πραγματική οικονομία κατανομονται στον χρόνο και μετριαζονται.

Το μέτρο εξομαλύνει επίσης τυχόν διασυννοριακές επιδράσεις της μετάβασης προς την πλήρως εφαρμοζόμενη LCR. Η εισαγωγή της LCR απαιτείται δυνάμει της ενωσιακής νομοθεσίας και διασφαλίζει ίσους όρους ανταγωνισμού εντός της Ένωσης. Το μέτρο περιορίζει τυχόν αποσταθεροποιητικές διασυννοριακές επιδράσεις που μπορεί να εκδηλωθούν λόγω της μετάβασης στο νέο καθεστώς, καθώς εξομαλύνει τη διαδικασία μετάβασης. Από την 1^η Ιανουαρίου 2018, τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων της ΕΕ δεν θα υπόκεινται πλέον σε ρύθμιση της ρευστότητας στην Κύπρο ενώ τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων εκτός ΕΕ θα συνεχίσουν να υπόκεινται στις ισχύουσες απαιτήσεις ρευστότητας. Τα εν λόγω υποκαταστήματα αντιπροσωπεύουν μόνο 4,5% του συνολικού ενεργητικού του τραπεζικού τομέα της Κύπρου. Η ΚΤΚ δεν προτίθεται να ζητήσει από τις αρχές άλλων κρατών μελών να λάβουν αντίστοιχο μέτρο. Επιπλέον, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας που ορίζεται στο άρθρο 4 της απόφασης ΕΣΣΚ/2015/4, κανένα μέλος του Γενικού Συμβουλίου δεν διατύπωσε ουσιώδεις ανησυχίες για αρνητικές εξωτερικότητες του μέτρου, όσον αφορά δυσμενείς διασυννοριακές δευτερογενείς επιδράσεις.

Συμπεράσματα

Το προτεινόμενο μέτρο δεν επιδιώκει να αντιμετωπίσει έναν ενδογενή συστημικό κίνδυνο στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου, αλλά να διασφαλίσει την ομαλή μετάβαση σε ένα νέο καθεστώς ρευστότητας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας δυνάμει της ενωσιακής νομοθεσίας. Ο υφιστάμενος κίνδυνος είναι συνεπώς περισσότερο προσωρινής φύσης και όχι αποτέλεσμα της συσσώρευσης ανισορροπιών που απειλούν τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας. Ωστόσο, η μετάβαση θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει στην ανάδυση περισσότερο διαρθρωτικών κινδύνων σε περίπτωση που τα πιστωτικά ιδρύματα χρησιμοποιήσουν τη διαθέσιμη ρευστότητα για πιστωτική ή επενδυτική δραστηριότητα υψηλότερου κινδύνου.

Η μετάβαση στο νέο καθεστώς ρευστότητας ενδέχεται να δημιουργήσει πιθανώς πολύ αποσταθεροποιητικές ακραίες επιδράσεις («cliff effects») που απαιτούν την ανάληψη δράσης από τις αρχές. Αυτές οι πιθανές επιδράσεις είναι πολύ σημαντικές σε σχέση με την πραγματική οικονομία και τον τραπεζικό τομέα της Κύπρου. Καθώς θέτουν σημαντικό κίνδυνο

⁷ Ο συνολικός δείκτης κεφαλαίου του κυπριακού τραπεζικού τομέα είναι 15,2%, ο τρίτος χαμηλότερος στην ΕΕ, έναντι μέσου όρου της ΕΕ 186%. Η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων είναι -25,4%, η χαμηλότερη στην ΕΕ, έναντι μέσου όρου της ΕΕ 7%. Ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι 43,5%, ο δεύτερος υψηλότερος στην ΕΕ, έναντι μέσου όρου της ΕΕ 4,5% (όλα τα στοιχεία προέρχονται από το [Risk Dashboard](#) της EAT στο τέλος Ιουνίου 2017. Βλ. επίσης υποσημείωση 4 σχετικά με την κάλυψη των στοιχείων της EAT).

για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από τις κυπριακές αρχές.

Το ΕΣΣΚ είναι της άποψης ότι τα εναλλακτικά μακροπροληπτικά μέσα που παρατίθενται στο άρθρο 458 του CRR, τα οποία πρέπει να εξετάζονται προτού ληφθούν τυχόν αυστηρότερα εθνικά μέτρα, δεν θα ήταν επαρκή για την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων κινδύνων για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Μέτρα όπως αυτά που περιλαμβάνονται στα άρθρα 124 και 164 του CRR, καθώς και το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου και το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας, κρίνονται ανεπαρκή επειδή δεν αντιμετωπίζουν καταλλήλως το αντίστοιχο είδος κινδύνου. Ενώ ο Πυλώνας 2 αποτελεί την κοντινότερη πιθανή εναλλακτική όσον αφορά την επάρκεια και τη σχετική αποτελεσματικότητα, ένα εθνικό μέτρο με τη μορφή γενικής προσαύξησης της LCR είναι προτιμότερο, λόγω του μακροπροληπτικού στόχου του μέτρου καθώς και παραμέτρων διαφάνειας και δημοσιοποίησης. Επιπλέον, στο πλαίσιο της διάρθρωσης του EEM, η ΚΤΚ δεν είναι πλέον η αρμόδια αρχή για μέτρα του Πυλώνα 2 όσον αφορά τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα. Το ΕΣΣΚ διαπίστωσε επίσης ότι το μέτρο δεν συνεπάγεται δυσανάλογες δυσμενείς επιδράσεις στην εσωτερική αγορά ή σε άλλα εθνικά χρηματοπιστωτικά συστήματα.

Το ΕΣΣΚ είναι, ως εκ τούτου, της άποψης ότι το αυστηρότερο εθνικό μέτρο είναι αιτιολογημένο, αναλογικό, αποτελεσματικό και αποδοτικό. Το ΕΣΣΚ επιθυμεί επίσης να επισημάνει διάφορα ζητήματα τα οποία χρήζουν παρακολούθησης.

Είναι αναγκαίο η ΚΤΚ να παρακολουθεί πολύ προσεκτικά και συχνά τη χρησιμοποίηση της διαθέσιμης ρευστότητας στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου και πέραν αυτής. Η ρευστότητα που γίνεται διαθέσιμη είναι πολύ μεγάλη σε σχέση με την πραγματική οικονομία και τον τραπεζικό τομέα της Κύπρου και, συνεπώς, η ΚΤΚ πρέπει να παρακολουθεί πολύ προσεκτικά πώς χρησιμοποιείται αυτή η ρευστότητα, τόσο από τον τραπεζικό τομέα συνολικά όσο και από τα επιμέρους πιστωτικά ιδρύματα. Εν προκειμένω, το ΕΣΣΚ επισημαίνει ότι ο κυπριακός τραπεζικός τομέας χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης και ότι ένα ίδρυμα αντιπροσωπεύει περίπου 40% της ρευστότητας που γίνεται διαθέσιμη. Η ΚΤΚ ανέφερε ότι θα παρακολουθεί προσεκτικά την κατάσταση με βάση τους δείκτες αναντιστοιχίας ληκτότητας, το επίπεδο βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης καθώς και τα στρατηγικά σχέδια και τη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών μοντέλων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Αυτή η παρακολούθηση θα πρέπει συνεχιστεί και πέραν του έτους μετάβασης (2018), καθώς ένα έτος είναι μια σχετική μικρή περίοδος ώστε να απορροφηθεί ομαλά η αποδέσμευση τέτοιας ποσότητας ρευστότητας.

Επιπλέον, η ΚΤΚ θα πρέπει να είναι έτοιμη να αναλάβει γρήγορα περαιτέρω δράση σε περίπτωση που η χρησιμοποίηση της διαθέσιμης ρευστότητας εγείρει ανησυχίες για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Αυτή η δράση μπορεί να είναι τόσο μικροπροληπτικής όσο και μακροπροληπτικής φύσης. Ενώ η ΚΤΚ αναφέρει ότι η καταλληλότητα του μέτρου θα επανεξετάζεται σε τριμηνιαία βάση, η ανάληψη ταχύτερης δράσης μπορεί να κριθεί αναγκαία αν οι προαναφερόμενες δραστηριότητες παρακολούθησης υποδείξουν αποσταθεροποιητικές επιδράσεις μετά την αποδέσμευση της ρευστότητας. Τέλος, το ΕΣΣΚ σημειώνει ότι ένα αυστηρότερο εθνικό μέτρο δυνάμει του άρθρου 458 του CRR μπορεί να παραταθεί για ένα επιπλέον έτος κάθε φορά, με την επιφύλαξη των συνθηκών που αναφέρονται στο άρθρο 458 του CRR.

Παράρτημα 1: Συνοπτική παρουσίαση των ισχυουσών και των σχεδιαζόμενων απαιτήσεων ρευστότητας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας στην Κύπρο

α) Απαιτήσεις βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας

Τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να ικανοποιούν την απαίτηση κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας (**liquidity coverage requirement - LCR**) (άρθρο 412 του CRR). Σκοπός της εν λόγω απαίτησης είναι να διασφαλιστεί ότι τα πιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν επαρκή, υψηλής ποιότητας ρευστά στοιχεία ενεργητικού στα αποθέματα ασφαλείας ρευστότητάς τους ώστε να καλύπτουν τη διαφορά μεταξύ των αναμενόμενων ταμειακών εκροών και των αναμενόμενων ανώτατων ορίων ταμειακών εισροών υπό ακραίες συνθήκες για χρονικό διάστημα 30 ημερών. Με το άρθρο 460 του CRR η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 462 προκειμένου να διευκρινίσει με περισσότερες λεπτομέρειες τη γενική αυτή απαίτηση. Αυτό έγινε με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό της Επιτροπής της 10ης Οκτωβρίου 2014, ο οποίος συμπληρώνει τον κανονισμό αριθ. 575/2013 σχετικά με τις απαιτήσεις κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας για τα πιστωτικά ιδρύματα.

Ο CRR και ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός της Επιτροπής προβλέπουν περίοδο σταδιακής εφαρμογής της LCR. Η εν λόγω εφαρμογή πραγματοποιείται σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα:

- 60% της απαίτησης κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας από την 1η Οκτωβρίου 2015
- 70% από την 1η Ιανουαρίου 2016
- 80% από την 1η Ιανουαρίου 2017
- 100% από την 1η Ιανουαρίου 2018

Έως ότου η LCR τεθεί σε πλήρη εφαρμογή, σε ποσοστό 100%, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερες εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας (άρθρο 412.5 του CRR).

β) Απαιτήσεις βάσει του κυπριακού κανονισμού

Η Κύπρος, εκμεταλλευόμενη τη δυνατότητα που παρέχει ο CRR, εφαρμόζει αυστηρότερες εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας σε σχέση με αυτές που καθορίζονται στις ρυθμίσεις σταδιακής εφαρμογής της LCR. Επί του παρόντος, η LCR ανέρχεται σε 80% (σύμφωνα με την προαναφερόμενη ρύθμιση σταδιακής εφαρμογής). Παράλληλα, τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει επίσης να συμμορφώνονται με τις εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας που αναφέρονται λεπτομερώς στη συνέχεια και οι οποίες, κατά κανόνα, τα υποχρεώνουν να διακρατούν περισσότερα ρευστά στοιχεία ενεργητικού από ό,τι χρειάζεται βάσει της LCR στο στάδιο εφαρμογής του 80%. Ωστόσο, υπάρχει ένα πιστωτικό ίδρυμα το οποίο, λόγω του επιχειρηματικού του μοντέλου, υπόκειται σε υψηλότερες απαιτήσεις ρευστότητας βάσει της LCR σε σχέση με τις αντίστοιχες εθνικές απαιτήσεις για σκοπούς προληπτικής εποπτείας. Για το ίδρυμα αυτό, όλες οι εν λόγω εθνικές απαιτήσεις ανακλήθηκαν στις 19 Σεπτεμβρίου 2017. Οι απαιτήσεις ρευστότητας της Κύπρου εφαρμόζονται σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία δραστηριοποιούνται στην εγχώρια οικονομία, δηλ. τόσο στα εγχώρια ιδρύματα (ξένης ή κυπριακής ιδιοκτησίας) και στα υποκαταστήματα ξένων ιδρυμάτων (εντός και εκτός ΕΕ)⁸.

⁸ Σύμφωνα με στοιχεία της ΚΤΚ, το σχετικό μέγεθος των κατηγοριών των τραπεζών στο σύνολο του τραπεζικού τομέα έχει ως εξής: εγχώριες τράπεζες: 80,3%, θυγατρικές τραπεζών της ΕΕ: 12,5%, θυγατρικές τραπεζών εκτός ΕΕ: 2,0%, υποκαταστήματα τραπεζών της ΕΕ: 0,7%, υποκαταστήματα τραπεζών εκτός ΕΕ: 4,5%.

Οι ισχύουσες εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας για σκοπούς προληπτικής εποπτείας αποτελούνται από όρια όσον αφορά τους δείκτες ρευστών στοιχείων ενεργητικού και τους δείκτες αναντιστοιχίας ρευστότητας. Ο δείκτης ρευστών στοιχείων ενεργητικού συνδέει τα ρευστά στοιχεία ενεργητικού με ορισμένες υποχρεώσεις· ο δείκτης αναντιστοιχίας ρευστότητας αφορά την αναντιστοιχία στοιχείων ενεργητικού/παθητικού που βρίσκονται εντός ορισμένου διαστήματος ληκτότητας σε σχέση με ορισμένες υποχρεώσεις. Οι δείκτες και τα αντίστοιχα όριά τους διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν εφαρμόζονται σε θέσεις σε ευρώ ή σε ξένα νομίσματα (όλα τα ξένα νομίσματα συγκεντρωτικά). Οι εθνικές απαιτήσεις εφαρμόζονται από τον Ιούλιο του 2008.

Για θέσεις σε ευρώ έχουν υπολογιστεί οι ακόλουθοι δείκτες ρευστότητας:

α) Δείκτης ρευστών στοιχείων ενεργητικού

Ρευστά στοιχεία ενεργητικού

Συνολικές καταθέσεις πελατών + Λοιπές υποχρεώσεις πληρωτέες εντός των επόμενων 12 μηνών

Σε γενικές γραμμές, τα ρευστά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν ομόλογα υψηλής ποιότητας, τα οποία γίνονται αποδεκτά για την άντληση χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και διατραπεζικές τοποθετήσεις έως και 30 ημερών.

β) Δείκτης αναντιστοιχίας ρευστότητας

Συνολικά στοιχεία ενεργητικού εντός διαστήματος ληκτότητας – Συνολικά στοιχεία παθητικού εντός διαστήματος ληκτότητας

Συνολικές καταθέσεις πελατών

Ο δείκτης υπολογίζεται για δύο διαστήματα ληκτότητας (0-7 ημερών και 0-30 ημερών).

Για θέσεις σε ξένα νομίσματα (συγκεντρωτικά) έχουν υπολογιστεί οι ακόλουθοι δείκτες ρευστότητας:

α) Δείκτης ρευστών στοιχείων ενεργητικού

Ρευστά στοιχεία ενεργητικού – 90% λοιπών υποχρεώσεων \leq 1 έτους – 10% λοιπών υποχρεώσεων $>$ 1 έτους

Συνολικές καταθέσεις πελατών

β) Δείκτης ρευστών στοιχείων ενεργητικού για βραχυπρόθεσμες καταθέσεις (\leq 7 ημέρες)

Ρευστά στοιχεία ενεργητικού

Καταθέσεις πελατών ≤ 7 ημέρες

Τα ρευστά στοιχεία ενεργητικού είναι διατραπεζικές καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα με πιστοληπτική διαβάθμιση κατηγορίας τουλάχιστον A- και εναπομένουσα διάρκεια έως έξι μήνες. Σε σχέση με ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα με πιστοληπτική διαβάθμιση κατηγορίας AAA, υπάρχει όριο συγκέντρωσης ύψους 15%, ενώ όσον αφορά τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού, τα ομόλογα και τις διατραπεζικές καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα άλλων χωρών, το όριο συγκέντρωσης είναι 10% επί του συνόλου των απαιτούμενων ρευστών στοιχείων ενεργητικού. Το όριο του 10% δεν εφαρμόζεται στις τοποθετήσεις σε μητρικά πιστωτικά ιδρύματα.

Η ΚΤΚ έχει ήδη αρχίσει να χαλαρώνει τα όρια όσον αφορά τους εν λόγω δείκτες ρευστότητας, όπως φαίνεται στους παρακάτω πίνακες.

Όρια όσον αφορά τους δείκτες ρευστότητας σε ευρώ

	Δείκτης ρευστών στοιχείων ενεργητικού	Δείκτης αναντιστοιχίας ρευστότητας (0-7 ημέρες)	Δείκτης αναντιστοιχίας ρευστότητας (0-30 ημέρες)
Μέχρι 14/09/17	20%	-10%	-25%
Από 15/09/17 μέχρι 31/12/17	18%	-17%	-30%

Όρια όσον αφορά τους δείκτες ρευστότητας σε ξένο νόμισμα

	Δείκτης ρευστών στοιχείων ενεργητικού	Δείκτης ρευστών στοιχείων ενεργητικού (καταθέσεις πελατών ≤ 7 ημέρες)
Μέχρι 14/09/17	70%	100%
Από 15/09/17 μέχρι 31/12/17	50%	80%

Η ΚΤΚ επιθυμεί πλέον να αποδεσμεύσει περαιτέρω τη διαθέσιμη ρευστότητα εφαρμόζοντας ένα απόθεμα ασφαλείας ρευστότητας για σκοπούς μακροπροληπτικής εποπτείας υπό τη μορφή προσαυξήσεων της LCR. Οι εν λόγω προσαυξήσεις θα είναι το αποτέλεσμα της εφαρμογής συγκεκριμένων συντελεστών προσαύξησης σε επιλεγμένες κατηγορίες εισροών και εκροών του δείκτη LCR (ιδίως σε διάφορα είδη καταθέσεων πελατών).

Η ΚΤΚ θεωρεί ότι όσον αφορά τα επιλεγμένα αυτά στοιχεία οι απαιτήσεις ρευστότητας θα πρέπει να είναι υψηλότερες από ό,τι ορίζεται στον CRR προκειμένου να ληφθεί υπόψη τυχόν εγγενής κίνδυνος στις συγκεκριμένες κατηγορίες εισροών/εκροών. Επιπλέον, οι προσαυξήσεις θα εφαρμοστούν σε δύο στάδια: το

πρώτο στάδιο που περιλαμβάνει πιο αυστηρές προσαυξήσεις θα αρχίσει την 1^η Ιανουαρίου 2018 και το δεύτερο στάδιο με λιγότερο αυστηρές προσαυξήσεις την 1^η Ιουλίου 2018. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τους συγκεκριμένους συντελεστές προσαύξησης για τις διάφορες συνιστώσες της LCR κατά τα δύο στάδια.

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι κάθε προσαύξηση εκφράζεται ανεξάρτητα από τις συνιστώσες της πλήρως εφαρμοζόμενης LCR. Επομένως, η LCR εξακολουθεί να υπολογίζεται και να υποβάλλεται πλήρως σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στον CRR. Από την 1η Ιανουαρίου 2019 και στη συνέχεια η πλήρως εφαρμοζόμενη LCR θα ισχύει χωρίς καμία προσαύξηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Περιγραφή προσαύξησης της LCR	Αριθμός στοιχείου COREP	Προσαύξηση της LCR			
		Στάδιο 1 (1 Ιανουαρίου 2018)		Στάδιο 2 (1 Ιουλίου 2018)	
		Συντελεστής προσαύξησης (%)	Εκτιμώμενο ποσό προσαύξησης (εκατ. ευρώ)	Συντελεστής προσαύξησης (%)	Εκτιμώμενο ποσό προσαύξησης (εκατ. ευρώ)
ΕΙΣΡΟΕΣ LCR Στοιχεία ενεργητικού με απροσδιόριστη συμβατική ημερομηνία λήξης (δηλ. το τυπικό προκαθορισμένο ποσοστό εισροών 20% μειώνεται στο κατώτερο ποσοστό εισροών που αναφέρεται σε κάθε στάδιο)	C74.00: 1.1.6 (σειρά 200)	0%	389	10%	194
ΕΚΡΟΕΣ LCR					
Καταθέσεις λιανικής					
Καταθέσεις που υπόκεινται σε υψηλότερες εκροές	C73.00: 1.1.1.2 (σειρά 050)	20%	408	10%	204
Σταθερές καταθέσεις	C73.00: 1.1.1.3 (σειρά 080)	5%	681	2,5%	341
Λοιπές καταθέσεις λιανικής	C73.00: 1.1.1.6 (σειρά 131)	5%	158	2,5%	79
Λοιπές καταθέσεις (εκτός λιανικής)					
Λειτουργικές καταθέσεις που τηρούνται για υπηρεσίες εκκαθάρισης, φύλαξης, ταμειακής διαχείρισης ή άλλες συγκρίσιμες υπηρεσίες στο πλαίσιο καθιερωμένης λειτουργικής σχέσης	C73.00: 1.1.2.1 (σειρά 130)	15%	101	7,5%	51
Μη λειτουργικές καταθέσεις άλλων πελατών	C73.00: 1.1.3.3 (σειρά 240)	5%	376	2,5%	188
Καταθέσεις λιανικής που εξαιρούνται από τον υπολογισμό των εκροών LCR	C73.00: 3 (σειρά 1150)	5%	501	2,5%	251
ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ					
Καταθέσεις χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων με διάρκεια άνω των 30 ημερών	-	15%	322	7,5%	161
Καταθέσεις μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων με διάρκεια έως 30 ημέρες	-	10%	801	5%	401
Καταθέσεις μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων με διάρκεια άνω των 30 ημερών	-	10%	215	5%	108
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ LCR			3.954		1.977

ΓΕΝΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Οι διάρκειες αναφέρονται στις εναπομένουσες διάρκειες. Τα ακόλουθα στοιχεία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη της προσαύξησης της LCR:

(α) Ρευστά στοιχεία ενεργητικού όπως ορίζονται και υπολογίζονται για τους σκοπούς της LCR και

(β) Πλεονάζουσες εισροές που υφίστανται αλλά εξαιρούνται από τον υπολογισμό της LCR επειδή υπερβαίνουν το ανώτατο όριο του 75% σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 1 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2015/61.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τις εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας που εφαρμόζονται επί του παρόντος, τα πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συμπεριλαμβάνουν 100% των διαπραγμαζόμενων τοποθετήσεών τους (με διάρκεια έως 30 ημέρες) στον υπολογισμό της απαίτησης ρευστότητας. Καθώς οι ισχύουσες εθνικές απαιτήσεις ρευστότητας δεν περιλαμβάνουν περιορισμό στο επίπεδο των εισροών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των απαιτήσεων ρευστότητας, η προσαύξηση της LCR θα επιτρέψει επίσης στα πιστωτικά ιδρύματα να συμπεριλαμβάνουν, στον βαθμό του δυνατού, εισροές που εξαιρούνται επειδή υπερβαίνουν το ανώτατο όριο του 75% που εφαρμόζεται στον υπολογισμό της LCR.

Πηγή: KTK